

საქართველოს გაერთიანებული სახელმწიფოს და სოფლის მეურნეობის მინისტრი

ბრძანება N 2-120

07/02/2019

ქ. თბილისი

მესტიის მუნიციპალიტეტში შპს „კასლეთი 1“-ს „მდ. კასლეთზე 7.6 მგვტ სიმძლავრის ჰესის (კასლეთი 1 ჰესი) მშენებლობასა და ექსპლუატაციაზე გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემის შესახებ

გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების მიზნით შპს „კასლეთი 1“-ს მიერ წარმოდგენილია მესტიის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე „მდ. კასლეთზე 7.6 მგვტ სიმძლავრის ჰესის (კასლეთი 1 ჰესი) მშენებლობისა და ექსპლუატაციის“ პროექტის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში. წარმოდგენილი დოკუმენტაციით დგინდება შემდეგი:

კასლეთი 1 ჰესის მშენებლობა იგეგმება სამეგრელო-ზემო სვანეთის რეგიონში, მესტიის მუნიციპალიტეტში, მდ. ხაიშურას შენაკად მდ. კასლეთის ზ.დ. 1350-1050 მ ნიშნულებს შორის. ჰესის სათავე წყალმიმღები კვანძის მოსაწყობად შერჩეულია მდინარის კვეთი ზ.დ. 1350 მ ნიშნულზე. ძალური კვანძის განთავსებისთვის შერჩეულია ადგილი მდ. კასლეთის მარცხენა სანაპიროზე, ზ.დ. 1050 მ ნიშნულზე.

საპროექტო ტერიტორია მდებარეობს სახელმწიფო საკუთრებაში არსებულ არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთებზე (სახელმწიფო ტყის ფონდი). მხოლოდ სამშენებლო ბანაკის ტერიტორია წარმოადგენს კერძო საკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთებს.

ჰესის პროექტირების პროცესში განხილული იქნა კასლეთი 1 ჰესის სქემის 3 ძირითადი ალტერნატიული ვარიანტი (ალტერნატივები A, B და C). სამივე ვარიანტის შემთხვევაში ქვემოთ მოცემული პარამეტრები იდენტურია: წყალმიმღების ნიშნული: 1350 მ ზ.დ.; ძალური კვანძის ნიშნული: 1050 მ ზ.დ.; მაქსიმალური საპროექტო ხარჯი: 3.0 მ³/წმ; საშუალო წლიური ხარჯი: 2.7 მ³/წმ; ეკოლოგიური ხარჯი: 0.27 მ³/წმ.

ალტერნატივა A-ს შემთხვევაში გამოყენებული იქნება დაახლოებით 1900 მ სიგრძის კომბინირებული სადერივაციო-სადაწნეო სისტემა: მათ შორის 520 + 270 მ სიგრძეზე სადაწნეო მილსადენი განთავსდება გვირაბში, ხოლო დანარჩენ ნაწილზე მილსადენი ჩაიდება ტრანშეაში, არსებული გზების გასწვრივ.

ალტერნატივა B-ს მიხედვით გვირაბი 2 არ მოეწყობა და მის მაგივრად ტრანშეაში განთავსებული სადაწნეო მილსადენი თითქმის გაიმეორებს არსებული გზის დერეფანს. აქედან გამომდინარე მილსადენის ნაწილი განთავსებული იქნება ჭალის მარცხენა ნაპირზე, ხოლო ნაწილი - მარჯვენაზე.

ალტერნატივა C-ს მიხედვით სათავე ნაგებობის განლაგების ნიშნული იგივე იქნება, მაგრამ განსხვავებული იქნება მისი კონსტრუქცია. დამბა წარმოადგენს რკინაბეტონის

კონსტრუქციას. დამბა იქნება 3.77 მ. სიმაღლის და ზედა ბიეფში წყალსაცავის შექმნა გათვალისწინებული არ არის. სადერივაციო-სადაწნეო სისტემა მთლიანად წარმოდგენილი იქნება ტრანშეაში განთავსებული მილსადენით, რომელიც გაუყვება არსებულ გზას. ამ ვარიანტით გვირაბების მოწყობა გათვალისწინებული არ არის. მილსადენი სხვა ვარიანტებთან შედარებით გრძელი იქნება (2100 მ-მდე) და ამასთანავე კალაპოტის გადაკვეთა მოხდება სამ ადგილზე (არსებული ხიდების ზედა დინებაში). გათვალისწინებულია მდინარის სიღრმეული გადაკვეთა. მილსადენის დიამეტრი შეადგენს 1,1 მ-ს. ამ ვარიანტის მიხედვით ჰესის დადგმული სიმძლავრე შეადგენს 7,6 მგვტ-ს, ხოლო საშუალო წლიური გამომუშავება - 43,53 მლნ.კვტ/სთ.

შედარებითმა ანალიზმა აჩვენა, რომ C ალტერნატივა ყველაზე უკეთესია - მისი განხორციელების შემთხვევაში გარემოზე ზემოქმედების რისკები ყველაზე ნაკლები იქნება. აღნიშნულიდან გამომდინარე კომპანიის მიერ მიღებულია პროექტის C ვარიანტით განხორციელების გადაწყვეტილება.

სათავე წყალმიმღები ნაგებობა 12.00 მ სიგრძის დამბა განთავსდება ზღვის დონიდან 1350 მ ნიშნულზე. დამბა წარმოადგენს რკინაბეტონის კონსტრუქციას, რომლის ცენტრშიც განთავსებული იქნება ავტომატურად კონტროლირებადი საკეტი (საგდულიანი ფარი).

დამბის ქვემოთ წყალმიმღების მოპირდაპირე მხარის გასწვრივ (დამბის მარცხენა მხარეს) გათვალისწინებულია კიბისებური თევზსავალი, რომლის საფეხურებს შორის სიმაღლეთა მაქსიმალური სხვაობა იქნება 0,2 მ. თევზსავალის სრული სიგრძე იქნება 22,5 მ. საფეხურების რაოდენობა - 10.

სადაწნეო მილსადენი სათავეს სადაწნეო აუზიდან იღებს. ფოლადის სადაწნეო მილსადენის მუდმივი დიამეტრი (ნომინალური დიამეტრი) არის DN 1100 მმ და სისქე 10 მმ. სადაწნეო მილსადენის სრული სიგრძეა 2055 მ და მდებარეობს ხეობის ნაწილობრივ მარცხენა და ნაწილობრივ მარჯვენა მხარეს. მილსადენის მოწყობის ტექნოლოგია და მისი დაცვის ღონისძიებები საპროექტო დერეფნის სხვადასხვა მონაკვეთზე განსხვავებულია და დამოკიდებულია უბნის რელიეფურ და საინჟინრო-გეოლოგიურ პირობებზე. გამოყენებული იქნება მილსადენის მოწყობის 5 ტიპური სქემა არსებული საავტომობილო გზის დერეფანში, ზოგიერთ უბანზე მილსადენი შეიძლება მოეწყოს როგორც ფერდობის, ასევე კალაპოტის მხარეს. ასეთ უბნებზე გამოყენებული იქნება მილსადენის დაცვის (ქვის წყობის დამცავი კედლის სახით) და გზის სტაბილურობის შენარჩუნების დამატებითი ღონისძიებები.

მილსადენის დაცვის ღონისძიებებზე განსაკუთრებული ყურადღება იქნება გამახვილებული კალაპოტთან გადაკვეთის ადგილებში. მილსადენი მდ. კასლეთს გადაკვეთს 3 წერტილში, კერძოდ მდინარის ტალღეგის ქვეშ, ხიდების ზედა დინებაში. მდ. კასლეთის და მისი შენაკადების კალაპოტების გადაკვეთა მოხდება მიწისქვეშა სტრუქტურით, ანუ მილსადენი ჩაიდება მდინარის ნაკადის ქვეშ.

ძალური კვანძი (ჰესის შენობა) იქნება ნაწილობრივ მიწისქვეშა და განლაგდება მდინარის მარცხენა მხარეს, არსებული გზის ზემოთ. ტურბინების ღერძის განთავსების ნიშნული იქნება ზ.დ. 1050 მ. ჰესის შენობაში მოეწყობა მექანიკური და ელექტრო აღჭურვილობა (ჰიდროტურბინები, გენერატორები, სამართავი პანელი. ამავე შენობაში მოეწყობა საშუალო და დაბალი ვოლტაჟის მქონე ტრანსფორმატორები). პროექტი ითვალისწინებს ვერტიკალურ ღერძზე მდგარი 2 პელტონის ტიპის ტურბინის დამონტაჟებას, მათ ზემოთ მოეწყობა გენერატორები. ჰესის ნაგებობები მთლიანად

ავტომატიზირებულია. ჰესის შენობას აქვს პირდაპირი კავშირი (ოპტიკურ-ბოჭკოვანი) წყალმიმღების საკეტებთან, რათა შესაძლებელი იყოს წყალმიმღების ნიშნულების მართვა. გარდა ამისა, თუ ქვიშადამჭერი გაივსება ნალექებით, სისტემა ავტომატურად გააჩერებს მოწყობილობას და მოხდება გარეცხვა ქვიშადამჭერიდან. ერთი ტურბინის სიმძლავრე მაქსიმალური ხარჯის 1500 ლ/წმ პირობებში შეადგენს 3,83 კვტ-ს.

მშენებლობის ეტაპი გულისხმობს შემდეგი სამუშაოების შესრულებას: მშენებლობისთვის საჭირო ტექნიკის, სატრანსპორტო საშუალებების და დანადგარ-მექანიზმების მობილიზაციას; მისასვლელი გზების მოწყობა-მოწესრიგებას; მიწის სამუშაოებს და საპროექტო ნაგებობების აშენებას; მექანიკური და ელექტროდანადგარების მონტაჟს; სარეკულტივაციო სამუშაოებს და ჰესის ექსპლუატაციაში გაშვებას. სამშენებლო სამუშაოების ხანგრძლივობა შეადგენს 2 წელიწადს, დასაქმებულთა რაოდენობა იქნება 80 ადამიანი.

კასლეთი 1 ჰესის მშენებლობის პროცესში გამოყენებული იქნება არსებული სამშენებლო ბანაკი, რომელიც ამჟამად ფუნქციონირებს კასლეთი 2 ჰესის მიმდინარე სამშენებლო სამუშაოების მომსახურების მიზნით. აღსანიშნავია, რომ კასლეთი 1 ჰესის პროექტის დაწყების პროცესში კასლეთი 2 ჰესის ძირითადი სამუშაოები შესრულებული იქნება და შესაბამისად ბანაკის ინფრასტრუქტურის მუშაობის რეჟიმი არ შეიცვლება - ბანაკზე არსებული ობიექტები ექსპლუატაციას გააგრძელებს იმავე დატვირთვით.

მდ. კასლეთის ხეობაში და საპროექტო დერეფანში წარმოდგენილია საავტომობილო გზა და შესაბამისად ახალი გზების მოწყობის საჭიროება მინიმალურია. არსებულ გზის დაზიანებულ მონაკვეთებს ჩაუტარდება აღდგენითი სამუშაოები, რაც ძირითადად გზის ვაკისის მოსწორებას გულისხმობს. განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმობა არსებულ ხიდებს. აღნიშნული ხიდები მძიმე წონიანი სატვირთო ავტომობილების ინტენსიური გადაადგილებისათვის გამოუსადეგარია. ამიტომ, სამუშაოების დაწყებამდე მოხდება აღნიშნული ხიდების გამაგრება. მხოლოდ მცირე სიგრძის ახალი გზის გაყვანა იქნება საჭირო არსებული გზიდან სათავე ნაგებობის განთავსების უბნამდე (დაახლოებით 70 მ სიგრძის).

ჰესის სამშენებლო სამუშაოების შესრულების პროცესში წყლის გამოყენება საჭირო იქნება ბეტონის ნარევის დასამზადებლად, სასმელ-სამეურნეო დანიშნულებით, ხანძარსაწინააღმდეგო მიზნებისთვის და მშრალ ამინდებში სამშენებლო მოედნების მოსარწყავად. ბანაკის ტერიტორიაზე ტექნიკური დანიშნულების წყლის აღება გათვალისწინებულია მდ. ხაიშურადან, ხოლო სასმელი დანიშნულებით გამოყენებულია ადგილობრივი წყაროს წყლები. ბანაკის ტერიტორიაზე არსებობს წყლის სამარაგო რეზერვუარი. ექსპლუატაციის ეტაპზე წყლის გამოყენება მოხდება სასმელ-სამეურნეო დანიშნულებით და ხანძარსაწინააღმდეგო მიზნებისთვის. ისევე, როგორც მშენებლობის ეტაპზე, გამოყენებული იქნება ადგილობრივი წყაროს წყლები.

ფიზიკურ-გეოგრაფიული თვალსაზრისით პროექტის განხორციელება იგეგმება ეგრისის ქედის ჩრდილო კალთაზე, ტექტონიკურ-ეროზიული წარმოშობის ზემო სვანეთის ქვაბულის საზღვრებში. ეგრისის, ანუ სამეგრელოს ქედი წარმოადგენს მდინარეების ენგურისა და ცხენისწყლის წყალგამყოფს. მდ. კასლეთი მიედინება აღნიშნული ქედის დასავლეთ ნაწილის ჩრდილო კალთაზე, ზღვის დონიდან 2800-650 მ სიმაღლეზე და მიეკუთვნება მდ. ენგურის წყალშემკრებ აუზს. ჰესი მოეწყობა მდ. კასლეთის ქვემო წელში. საპროექტო ჰესის ტერიტორია გეომორფოლოგიურად შედის

ზემო სვანეთის ქვაბულის შემადგენლობაში და წარმოადგენს ტექტონიკურ-ეროზიულ ღრმულს, რომელიც ჩრდილოეთიდან შემოსაზღვრულია სვანეთის ქედით, დასავლეთიდან კოდორის ქედით, სამხრეთიდან ეგრისის ქედით, ხოლო დასავლეთიდან ლეჩხუმის ქედით.

გეოდინამიკური პროცესების - მეწყრული პროცესების აქტიურობა აღინიშნება სათავე წყალმიმღები ნაგებობის ქვემოთ, მდინარის მარჯვენა ნაპირზე. მეწყერი მცირე სიმძლავრისაა, წატაცების სიღრმით 1.5 მ-მდე. ზედაპირული დელუვიური თიხათიხნარის სრიალის ზედაპირს წარმოადგენს შრეებრივი ტუფოქვიშაქვები. მეწყრის მაპროვოცირებელია ფრონტარულად განტვირთული მცირე დებიტიანი წყაროები.

მდინარე კასლეთზე არსებული სახიდე გადასასვლელების გამოთვლების შედეგად ხიდის დაზიანების რისკი არსებობს როდესაც წყალდიდობის ხარჯი 10 წლიანი განმეორებადობის ხარჯზე დაბალია. ეს იმას ნიშნავს, რომ ხიდები არასაკმარისად მაღალია 10 წლიანი განმეორებადობის ხარჯის უსაფრთხო გატარებისთვის. აღნიშნული ხარჯის მოდენის შემთხვევაში მოსალოდნელია ნაგებობის დაზიანება (ნგრევა) და შესაბამისად შეუძლებელი გახდება ხეობის მეორე მხარეზე მოხვედრა.

საპროექტო ტერიტორია, როგორც დასავლეთ სვანეთის ნაწილი, უხვი ნალექებით ხასიათდება და თითოეული ხეობა ნალექებისა და მცენარეულობის მხრივ ინდივიდუალურია. დაბალ სიმაღლეებზე წარმოდგენილია შერეულფოთლოვანი ტყეების სხვადასხვა ვარიანტი და ქართული მუხისაგან შემდგარი მუხნარები, რომელიც განვითარებულია ლეიასის ფიქალ-ქვიშაქვებზე მისთვის დამახასიათებელი ჰემიქსეროფილური კომპლექსით: 800-900 მეტრ სიმაღლეზე ზღვის დონიდან კარგადაა გამოსახული მუჭწიწვიანი ტყის სარტყელი მარადმწვანე კოლხური ქვეტყით. აღნიშნული სიმაღლიდან ზემოთ ვერტიკალურ სარტყელთა ცვლაში დასავლეთ სვანეთის სხვა ნაწილების ანალოგიური სურათი შეინიშნება.

გზშ-ს ეტაპზე ჩატარებული კვლევებით დადგინდა, რომ კასლეთი 1 ჰესის საპროექტო დერეფანი კვეთს 3 ტიპის ჰაბიტატს: 1. შერეული, მუქ წიწვოვან-ფართოფოთლოვანი ტყე (ჰაბიტატის კოდი 91PA-GE-01), 2. II. ტყის ზონაში განვითარებული მდინარის სანაპირო ტყე მურყანის დომინირებით (ჰაბიტატის კოდი 91E0*). 3. ტყის ზონაში განვითარებული მდინარის სანაპირო ტყე მურყანის დომინირებით (ჰაბიტატის კოდი 91E0*).

საპროექტო დერეფანში წარმოდგენილი მცენარეული საფარი და ჰაბიტატები შეიძლება შეფასდეს, როგორც საშუალო და დაბალი ღირებულების ჰაბიტატი. უნდა აღინიშნოს, რომ საპროექტო არეალში ტყის მერქნული რესურსების მოპოვების ფაქტები ფიქსირდება, თუმცა ტყეში ინტენსიურად მიმდინარეობს ტყის ბუნებრივი განახლების პროცესები, რაც ტყის ხარისხის გაუმჯობესების თვალსაზრისით ძალზე დადებითი ტენდენციაა. საპროექტო დერეფანში ჩატარებულმა ტაქსაციამ დაადასტურა, რომ უშუალო ზემოქმედების ქვეშ მოქცეულ დერეფანში წითელი ნუსხის სახეობები არ გვხვდება.

მდ. კასლეთის ხეობაში კონკრეტულად კი საპროექტო დერეფანში კვლევის დროს დაფიქსირდა 17 სახეობის ფრინველი. სულ დაფიქსირებული სახეობების ჩათვლით ამ ტერიტორიისთვის ცნობილია 70 სახეობა. საკვლევ ტერიტორიაზე წარმოდგენილი ფრინველის სახეობები ფართოდაა გავრცელებული დიდ კავკასიონზე და საქართველოს ამ რეგიონში, ანუ სამეგრელო ზემო სვანეთში;

კასლეთი 1 ჰესის სამშენებლო დერეფანი არ გაივლის დაცული სტატუსის მქონე ტერიტორიაზე. ყველაზე ახლოს მდებარეობს ზურმუხტის ქსელის სპეციალური კონსერვაციული მნიშვნელობის კანდიდატი უბანი Svaneti 2 - GE0000045, რომელიც საპროექტო ტერიტორიიდან დაცილებულია (პირდაპირი მანძილი) 1,7 კმ-ით.

საპროექტო ტერიტორიების დიდ ნაწილზე ნიადაგის ჰუმუსოვანი ფენა პრაქტიკულად წარმოდგენილი არ არის, ხოლო ნაწილზე, ალაგ-ალაგ განვითარებული ნაყოფიერი ფენის სიმძლავრე ძალზედ მწირია და დაბალი ღირებულებისაა.

კასლეთი 1 ჰესის საპროექტო დერეფანი განთავსებულია, მდ. კასლეთის სანაპირო ზოლში, რომელიც წარმოადგენს მდინარის ზემოქმედების ქვეშ მოქცეულ ტერიტორიას. შესაბამისად დერეფნის მიმდებარე ტერიტორიებზე კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლები განთავსებული არ არის და არც მიწისქვეშა ძეგლების გვიანი აღმოჩენაა მოსალოდნელი.

საქმიანობის განხორციელების პროცესში მოსალოდნელია სხვადასხვა სახის და რაოდენობის ნარჩენების წარმოქმნა. მათ შორის წარმოიქმნება სახიფათო ნარჩენები. რაოდენობრივი თვალსაზრისით აღსანიშნავია გამონამუშევარი ქანები, კასლეთი 1 ჰესის სამშენებლო სამუშაოების შესრულების პროცესში ამოღებული გრუნტის მოცულობა იქნება $\approx 60\ 000$ მ³. ამოღებული გრუნტის უმეტესი ნაწილი (დაახლოებით 80%) გამოყენებული იქნება სამშენებლო მიზნებისთვის - უკუყრილების სახით, ყრილების მოსაწყობად, ფერდობების/სანაპირო ზოლის გასამაგრებლად, გზების ვაკისების მოსაწესრიგებლად და ა.შ. ექსკავირებული გრუნტის მხოლოდ 20 % (დაახლოებით 12 000 მ³) განთავსდება სანაყაროებზე.

კასლეთი 1 ჰესის გზმ-ს ფარგლებში განხორციელდა სამშენებლო ბანაკის როგორც სტაციონალური, ისე მოძრავი წყაროებიდან ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეულ მავნე ნივთიერებათა გაბნევის მოდელირება. ძირითად საანგარიშო წერტილებად მიჩნეული იქნა უახლოესი საცხოვრებელი სახლები. ასევე 500 მ-იანი რადიუსის საზღვარი. ჩატარებული გაბნევის გაანგარიშების შედეგების მიხედვით, მავნე ნივთიერებათა კონცენტრაციები საკონტროლო წერტილებში (500 მეტრიანი ნორმირებული ზონის და დასახლებული პუნქტის საზღვარი) არ აღემატება ნორმატიულ მნიშვნელობებს.

სათავე კვანძის და სადაწნეო მილსადენის დერეფანი მნიშვნელოვანი მანძილით არის დაშორებული საცხოვრებელი ზონიდან. საცხოვრებელ ზონასთან (კერძოდ, სოფ. ქვედა წვირმინდი) ყველაზე ახლოს არსებულ ობიექტს სამშენებლო ბანაკი წარმოადგენს. აღნიშნული ტერიტორიის საზღვრიდან უახლოეს საცხოვრებელ სახლამდე დაშორების მანძილი 50 მ-ს შეადგენს. გათვლების მიხედვით სამშენებლო სამუშაოების შედეგად საანგარიშო წერტილთან ხმაურის დაშვებულ ნორმებზე გადაჭარბება მოსალოდნელი არ არის.

ექსპლუატაციის ეტაპზე ხმაურის გავრცელების ძირითად წყაროებს წარმოადგენს ჰესის შენობაში დამონტაჟებული ჰიდროაგრეგატები. ძალურ კვანძში მოეწყობა ორი ტურბინა. ძალური კვანძიდან უახლოესი მოსახლე დაშორებულია 1.2 კმ-ით. გასათვალისწინებელია, რომ ტურბინები მოთავსებული იქნება დახურულ კორპუსში (გარსაცმში), რომელსაც ხმაურის შთანთქმის მაღალი მაჩვენებელი გააჩნია. ხმაურის გავრცელებას ასევე შეამცირებს შიდა ინტერიერში მოწყობილი ხმაურსაიზოლაციო მასალები და ჰესის შენობა (აღნიშნული ფაქტორების გათვალისწინებით ხმაური შემცირდება დაახლოებით 25-30 დბა-ით). ჰესის შენობასთან ხმაურის დონე იქნება

დაახლოებით 70-80 დბა. ძალური კვანძის ირგვლივ, ხმაურის სხივის გავრცელების ტრასაზე არსებული ხე-მცენარეული საფარი და რელიეფური პირობები ხმაურის დონეს შეამცირებს დაახლოებით 10-15 დბა-ით. აქედან გამომდინარე დაახლოებით 300-350 მ რადიუსის ფარგლებში ანთროპოგენური ხმაურის გავრცელება მოსალოდნელი არ არის. შესაბამისად ამ თვალსაზრისით მნიშვნელოვანი შემარბილებელი ღონისძიებების გატარება საჭირო არ იქნება.

მშენებლობის პროცესში საინჟინრო-გეოლოგიური თვალსაზრისით, მიუხედავად იმისა, რომ საპროექტო უბანზე მდ. კასლეთის მარცხენა ფერდობი მტკიცე კლდოვანი ქანებით არის წარმოდგენილი, შესასრულებელმა სამუშაოებმა (გრუნტის დამუშავება, სამშენებლო ტექნიკის ფუნქციონირებით გამოწვეული ვიბრაცია) შესაძლებელია გააქტიუროს ქვათაცვენის პროცესები. აქედან გამომდინარე გათვალისწინებული იქნება შესაბამისი პრევენციული ღონისძიებები: სამუშაოების დაწყებამდე ფერდი შემოწმდება და საჭიროების შემთხვევაში გაიწმინდება თავისუფლად მდგომი ნაშალი ლოდების და ქვებისგან; ვიბრაციის გამომწვევი სამუშაოები შეძლებისდაგვარად შეიზღუდება.

სამშენებლო სამუშაოების პროცესში ზედაპირული წყლების დაბინძურების რისკი მნიშვნელოვნად დამოკიდებულია გარემოსდაცვითი მენეჯმენტით გათვალისწინებული ღონისძიებების შესრულების, ასევე ნარჩენების მართვასა და ტექნიკის გამართულობაზე დაწესებული მონიტორინგის ხარისხზე. შესაბამისი გარემოსდაცვითი ღონისძიებების სათანადოდ გატარების შემთხვევაში, გავლენის ზონაში მოქცეული ზედაპირული წყლის ობიექტების დაბინძურების რისკები მინიმუმამდე შემცირდება.

წყალმიძღებში და შემდგომ სადაწნეო მილსადენში წყლის გადაადების გამო მდ. კასლეთის წყლის დინებაზე ზემოქმედება მოსალოდნელია იმ მონაკვეთზე, რომელიც მოქცეული იქნება სათავესა და ძალური კვანძის გამყვან არხს შორის, რაც დაახლოებით 2,2 კმ სიგრძის იქნება. ზემოქმედების შესამცირებლად მნიშვნელოვანი შემარბილებელი ღონისძიებაა ქვედა ბიეფში სავალდებულო ეკოლოგიური/სანიტარული ხარჯის გატარება.

მდ. კასლეთის საპროექტო მონაკვეთში (სათავედან ძალურ კვანძამდე) რაიმე ტიპის წყალმომხმარებელი ობიექტები (თევზსაშენი მეურნეობა, წისქვილი და სხვ.) არ ფიქსირდება. თუმცა წყლის ხარჯის შემცირება გარკვეულწილად შეცვლის არსებულ ეკოლოგიურ წონასწორობას, ადგილი ექნება ბიოლოგიურ გარემოზე, განსაკუთრებით კი იქთიოფაუნაზე და წყალთან დაკავშირებულ ცხოველებზე ნეგატიურ ზემოქმედებას.

კასლეთი 1 ჰესის სათავე ნაგებობიდან გაშვებული ეკოლოგიური ხარჯის ოდენობის განსაზღვრისას გათვალისწინებული იქნა მდ. კასლეთის მინიმალური ხარჯები და ასევე ქვედა ბიეფში მშენებარე კასლეთი 2 ჰესის პროექტი, რომლისთვისაც ეკოლოგიური ხარჯის ოდენობად განსაზღვრულია 0,32 მ3/წმ. ამრიგად კასლეთი 1 ჰესის პროექტისათვის ეკოლოგიური ხარჯის ოდენობად აღებულია 0,27 მ3/წმ, რაც აღმატება სათავეზე ბუნებრივად მოდენილ 95%-იან მინიმალურ ხარჯს.

საპროექტო დერეფნის მიმდებარედ მიწისქვეშა წყლების მნიშვნელოვანი მომხმარებელი ობიექტები წარმოდგენილი არ არის. ფერდობებზე აღინიშნება წყაროების მრავალი გამოსავალი. ჰესის საპროექტო გადაწყვეტების და დერეფნის ფონური მდგომარეობის გათვალისწინებით შეიძლება ითქვას, რომ მიწისქვეშა წყლების დებიტზე ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის.

დამბის ზედა ბიეფში გათვალისწინებულია მცირე ზომის შეგუბება. აღნიშნულ უბანზე ხეობის მორფომეტრიული პარამეტრების გათვალისწინებით შეგუბების არეალი არ გასცდება კალაპოტისპირა ვიწრო ზოლს. შეგუბების გამო ტერიტორიების დაჭაობება მოსალოდნელი არ არის.

კასლეთი 1 ჰესის საპროექტო დერეფანში ჩატარებული ზოოლოგიური კვლევების შედეგად საქართველოს წითელ ნუსხაში შეტანილი ცხოველების მნიშვნელოვანი საცხოვრებელი ადგილები, უშუალო ზეგავლენის ზონაში, არ გამოვლენილა. რაც დაკავშირებულია საპროექტო დერეფნის ქვედა ნაწილში კასლეთი 2 ჰესის სათავე ნაგებობის მიმდინარე სამშენებლო სამუშაოებთან, ხოლო ზედა ბიეფში მოსახლეობის მიერ ტყის რესურსებით სარგებლობასთან. გასათვალისწინებელია ისიც, რომ საპროექტო დერეფანში გამავალი საავტომობილო გზა სოფ. ზედა წვირმინდს უკავშირდება. საველე კვლევების დროს დაფიქსირებული მტაცებელი სახეობის - ტყის კატის (*Felis silvestris*) გავრცელების არეალი საკმაოდ ფართოა. ჰაბიტატების დანაკარგი ან შემაწუხებელი ფაქტორები ამ სახეობის საკონსერვაციო სტატუსზე მნიშვნელოვან ზემოქმედებას ვერ იქონიებს. საპროექტო დერეფანში ამ სახეობის საბინადრო ადგილების არსებობის ალბათობა ძალზედ დაბალია, ლანდშაფტური მახასიათებლებიდან და ანთროპოგენური გავლენიდან გამომდინარე. ამდენად მასზე პირდაპირი სახის ზემოქმედებას ადგილი არ ექნება. საერთო ჯამში მშენებლობის ეტაპზე ცხოველთა სამყაროზე ზემოქმედება შეიძლება შეფასდეს როგორც საშუალო ან მაღალი ხარისხის ზემოქმედება. შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების ეფექტურად გატარების და მუდმივი მონიტორინგის პირობებში შესაძლებელია ხმელეთის ცხოველებზე ზემოქმედების „დაბალ“ მნიშვნელობამდე დაყვანა.

აღსანიშნავია, რომ მდინარის გადაკეცივით და მდინარის დინების ბუნებრივი რეჟიმის ცვლილებით იქთიოფაუნაზე მოსალოდნელ ზემოქმედებას მნიშვნელოვნად ამცირებს ზოგიერთი საპროექტო გადაწყვეტა, კერძოდ: ერთის მხრივ უზრუნველყოფილი იქნება სათავე კვანძის ქვედა ბიეფში დადგენილი ეკოლოგიური ხარჯის მუდმივი გატარება, რასაც დაემატება საპროექტო მონაკვეთში არსებული შენაკადების ხარჯები. მეორეს მხრივ სათავე ნაგებობაზე გათვალისწინებულია საერთაშორისო სტანდარტების (FAO) გაბარიტების მქონე თევზსავალის მოწყობა. თევზსავალის დახრა, გასაცური აუზების რაოდენობა და მათი ზომები შერჩეულია შესაბამისი მეთოდის საფუძველზე, ისე რომ მიღწეული იქნას მაქსიმალური ეფექტი. აღნიშნული უზრუნველყოფს თევზების მიგრაციისათვის ბუნებრივთან მიახლოებული პირობების შექმნას.

განსახილველი კასლეთი 1 ჰესის საპროექტო დერეფნის ქვემოთ, 1035-730 მ ნიშნულებს შორის მონაკვეთზე კასლეთი 2 ჰესის სამშენებლო სამუშაოების გათვალისწინებითგანხილულ იქნა კუმულაციური ზემოქმედება სხვადასხვა მიმართულებით. საპროექტო კასლეთი 1 ჰესის მშენებლობის დაწყებისას კასლეთი 2 ჰესის სამშენებლო სამუშაოები დასრულებული იქნება და სამუშაოების სპეციფიურობიდან გამომდინარე მშენებლობისთვის დამახასიათებელ ისეთი სახის ზემოქმედებები, როგორცაა ემისიები ატმოსფერულ ჰაერში, ხმაურის გავრცელება, სატრანსპორტო ნაკადების ინტენსიური გადაადგილება და ა.შ..

გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემის მიზნით დაწყებული ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე, 2018 წლის 19 დეკემბერს, მესტიის მუნიციპალიტეტის სოფელ ხაიშის ადმინისტრაციული ერთეულის შენობაში გაიმართა

აღნიშნული პროექტის საჯარო განხილვა, რომელსაც ესწრებოდნენ შპს „კასლეთი 1“-ს წარმომადგენლები, გზშ-ის მომამზადებელი კომპანიის შპს „გამა კონსალტინგი“-ს წარმომადგენლები, ასევე სოფელ ხაიშის და ზედა წვირმინდის მაცხოვრებლები. აღნიშნული საჯარო განხილვის შესახებ ინფორმაცია გამოქვეყნდა 2018 წლის 30 ნოემბერს სამინისტროს ოფიციალურ ვებ გვერდზე (სადაც ასევე განთავსდა საქმიანობასთან დაკავშირებული დოკუმენტაცია, მათ შორის არატექნიკური რეზიუმე), მესტიის მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციული შენობის საინფორმაციო დაფაზე. საჯარო განხილვაზე მოსახლეობის მხრიდან გამოთქმული იქნა სხვადასხვა, მათ შორის ტექნიკური სახის შენიშვნები და კითხვები, ასევე მოსახლეობამ განხილვაზე დააფიქსირა, რომ აღნიშნულ პროექტს მხარს უჭერენ იმის გამო, რომ შემდგომში აღარ მოხდეს ხუდონ ჰესის მშენებლობა. ამ საკითხთან დაკავშირებით სამინისტროს წარმომადგენლის მიერ განმარტებული იქნა რომ აღნიშნული ჰესის პროექტს არანაირი კავშირი არ ჰქონდა ხუდონ ჰესის პროექტის განხორციელებასთან.

ასევე კითხვები იყო ისეთ საკითხებზე, როგორცაა გზების მოწესრიგება, ხმაური, დასაქმების პრობლემა და ა.შ.

გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემის მიზნით სამინისტროში დაწყებული ადმინისტრაციული წარმოების პროცესში დაგეგმილ საქმიანობასთან დაკავშირებით მოსახლეობის მიერ წერილობითი შენიშვნები და კომენტარები არ ყოფილა წარმოდგენილი.

აღნიშნული გზშ-ს ანგარიში განიხილეს შესაბამისმა ექსპერტებმა და სპეციალისტებმა გარემოსდაცვითი შეფასების სხვადასხვა მიმართულებით, რომელთა დასკვნების შეჯერებისა და წარმოდგენილი დოკუმენტაციის შეფასების, ასევე გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის 12-ე მუხლის და ამავე კოდექსის I დანართის 22-ე პუნქტის საფუძველზე

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

1. გაიცეს გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება შპს „კასლეთი 1“-ს მიერ, წარმოდგენილ მესტიის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე მდ. კასლეთზე 7.6 მგვტ სიმძლავრის ჰესის (კასლეთი 1 ჰესი) მშენებლობასა და ექსპლუატაციაზე;
2. ბრძანების პირველი პუნქტით გათვალისწინებული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება გაიცემა განუსაზღვრელი ვადით;
3. შპს „კასლეთი 1“-მა უზრუნველყოს საქმიანობის განხორციელება წარმოდგენილი გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის, ტექნოლოგიური სქემის, გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებების, გარემოსდაცვითი მონიტორინგის და ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების გეგმების, დასკვნებისა და რეკომენდაციების შესაბამისად;
4. შპს „კასლეთი 1“-მა ჰესის მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს სახელმწიფო ტყის ფონდის ტერიტორიაზე დაგეგმილი საქმიანობის სსიპ ეროვნულ სატყეო სააგენტოსთან შეთანხმება კანონმდებლობით დადგენილი წესით, ხოლო შეთანხმებიდან 2 კვირის ვადაში აღნიშნული დოკუმენტის სამინისტროში წარმოდგენა;

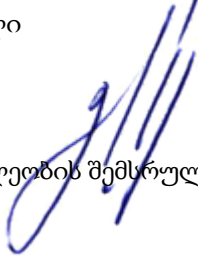
5. შპს „კასლეთი 1“-მა მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს ჰესის სათავე ნაგებობასთან ავტომატური დონემზომების განთავსება და მიღებული ინფორმაციის ონლაინ რეჟიმში გარემოს ეროვნულ სააგენტოში გადაგზავნა, ხოლო ექსპლუატაციის დაწყებიდან ერთი წლის ვადაში უზრუნველყოს მდინარეების ხარჯის კვარტალში ერთხელ განსაზღვრა და ინფორმაციის სამინისტროში წარმოდგენა. ექსპლუატაციაში გასვლიდან ერთი წლის შემდეგ, მთელი ექსპლუატაციის პერიოდში განახორციელოს მდინარის ყოველდღიური ხარჯის განსაზღვრა და შედეგების 3 თვეში ერთხელ სამინისტროში წარმოდგენა. იმ შემთხვევაში, თუ წარმოდგენილი ინფორმაციის შედეგად დაფიქსირდება წყლის ბიომრავალფეროვნებაზე უარყოფითი ზემოქმედება, ჰესის ოპერირება განახორციელოს სამინისტროს მიერ დადგენილი გაზრდილი ეკოლოგიური ხარჯის შესაბამისად;
6. შპს „კასლეთი 1“-მა ჰესის მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს სამშენებლო სამუშაოების გეოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედების დეტალური შეფასება და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების სამინისტროში შესათანხმებლად წარმოდგენა;
7. შპს „კასლეთი 1“-მა მშენებლობა-ექსპლუატაციის პერიოდში უზრუნველყოს საპროექტო ტერიტორიაზე გეოდინამიკური პროცესების მუდმივი მონიტორინგი, ხოლო მონიტორინგის შედეგების წელიწადში ერთხელ სამინისტროში განსახილველად წარმოდგენა;
8. შპს „კასლეთი 1“-მა ჰესის მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს პროექტის ფარგლებში სარეაბილიტაციო გზების მონაკვეთების, ხიდების, დამცავი კედლების, ნაპირსამაგრი სამუშაოების დეტალური პროექტების შემუშავება და კანონმდებლობით დადგენილი წესით სამინისტროში განსახილველად წარმოდგენა, shape ფაილებთან ერთად;
9. შპს „კასლეთი 1“-მა ჰესის მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს მისასვლელი გზების გაყვანა-გაფართოებისა და სახიდე გადასასვლელების მოწყობის პროცესში, მეწყრულ-გრავიტაციული პროცესების ჩასახვა-გააქტიურების შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების დეტალური გეგმა-პროექტის სამინისტროში წარმოდგენა;
10. შპს „კასლეთი 1“-მა ჰესის მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს ფუჭი ქანების სანაყაროების დეტალური პროექტების სამინისტროში წარმოდგენა, სადაც ასევე გათვალისწინებული იქნება სალექარიდან და სათავე ნაგებობის გასუფთავების შედეგად წარმოქმნილი ინერტული მასალის მართვის საკითხები shape ფაილებთან ერთად;
11. შპს „კასლეთი 1“-მა მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს მშენებლობის პერიოდში დაზიანებული ტერიტორიების რეკულტივაციის გეგმის შემუშავება და სამინისტროში შესათანხმებლად წარმოდგენა „ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნის, შენახვის, გამოყენების და რეკულტივაციის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის №424 დადგენილებით დამტკიცებული ტექნიკური რეგლამენტით გათვალისწინებული მოთხოვნების შესაბამისად;
12. შპს „კასლეთი 1“-მა არ განახორციელოს ჰესის და მისი ინფრასტრუქტურის სამშენებლო სამუშაოები საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტოს შესაბამისი დასკვნის გარეშე;

13. შპს „კასლეთი 1“-მა მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს ჰიდროელექტროსადგურისათვის საჭირო ინფრასტრუქტურის არსებულ ლანდშაფტურ გარემოსთან შერწყმის შესახებ შესაბამისი ექსპერტის დასკვნის წარმოდგენა;
14. შპს „კასლეთი 1“-მა ჰესის მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს სათავე ნაგებობისა და სადაწნეო მილსადენით მდინარის გადაკვეთის უბნებზე კალაპოტის გარეცხვის სავარაუდო სიღრმეების და ნაგებობების სტაბილიზაციის კონსტრუქციული გადაწყვეტილებების სამინისტროში განსახილველად წარმოდგენა;
15. შპს „კასლეთი 1“-მა გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემიდან ერთი თვის ვადაში უზრუნველყოს ჰესის ავარიული გაჩერების შემთხვევაში ჰიდრავლიკური დარტყმის სიდიდის და პარამეტრების, ასევე სადაწნეო მილსადენის უსაფრთხო ექსპლუატაციის პირობების სამინისტროში განსახილველად წარმოდგენა;
16. შპს „კასლეთი 1“-მა ჰესის ტყის ჰაბიტატებთან დაკავშირებით, ექსპლუატაციაში გაშვებამდე უზრუნველყოს ოფსეტური ანუ ეკო-საკომპენსაციო ღონისძიებების შესახებ ინფორმაციის (ექვივალენტური ტყის ჰაბიტატების აღდგენა) სამინისტროში განსახილველად წარმოდგენა;
17. შპს „კასლეთი 1“-მა ჰესის მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს სამინისტროში ინფორმაციის წარმოდგენა, თუ რომელი სახეობის თელადუმა არის წარმოდგენილი საპროექტო ტერიტორიაზე. იმ შემთხვევაში, თუ ტერიტორიაზე წარმოდგენილია საქართველოს „წითელი ნუსხით“ დაცული სახეობები, მათი გარემოდან ამოღება განხორციელდეს საქართველოს კანონმდებლობის მოთხოვნათა შესაბამისად;
18. შპს „კასლეთი 1“-მა ჰესის მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს 8 სმ-ზე ნაკლები დიამეტრის მქონე ინდივიდების გადარგვა შესაბამის გარემოში, ხოლო შესაბამისი შედეგების შესახებ სამინისტროში ინფორმაციის წარმოდგენა;
19. შპს „კასლეთი 1“-მა ჰესის მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს ბიომრავალფეროვნებაზე გზების მშენებლობა/გამაგრებით გამოწვეულ შესაძლო ზემოქმედების შესახებ დეტალური ინფორმაციის წარმოდგენა, ხოლო საჭიროების შემთხვევაში უზრუნველყოს შესაბამისი შემარბილებელი და/ან საკომპენსაციო ღონისძიებების განხორციელება;
20. შპს „კასლეთი 1“-მა ჰესის მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს სათავე ნაგებობებისა და მილსადენის მშენებლობისას, მდინარის კალაპოტით გადაკეტვის პერიოდში იქთიოფაუნისათვის მიყენებული ზიანის მოსალოდნელი სიდიდის და შესაბამისი საკომპენსაციო ღონისძიებების სამინისტროში განსახილველად წარმოდგენა;
21. შპს „კასლეთი 1“-მა მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს სალექარის გარეცხვის პერიოდულობის და რეჟიმების, ასევე იქთიოფაუნაზე მდინარეში წყლის სიმღვრივის მატებით შესაძლო ზეგავლენის შეფასებისა და კონკრეტული შემარბილებელი ღონისძიებების სამინისტროში განსახილველად წარმოდგენა;
22. შპს „კასლეთი 1“-მა ჰესის მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს წავზე დაკვირვების საკითხის ასახვა ბიომრავალფეროვნების მონიტორინგის გეგმაში და სამინისტროში წარმოდგენა;
23. შპს „კასლეთი 1“-მა ჰესის მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს მონიტორინგის გეგმაში ბიომრავალფეროვნების შემარბილებელი ღონისძიებების ეფექტურობაზე

დაკვირვების საკითხის ასახვა, საჭიროების შემთხვევაში დამატებითი შემარბილებელი ან/და საკომპენსაციო ღონისძიებების განსაზღვრისა და განხორციელების მიზნით;

24. შპს „კასლეთი 1“-მა ჰესის მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს ნარჩენების მართვის გეგმის სამინისტროსთან შეთანხმება საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის მინისტრის 2015 წლის 4 აგვისტოს N211 ბრძანების შესაბამისად;
25. შპს „კასლეთი 1“-მა სამუშაოების დაწყების, დასრულებისა და ექსპლუატაციაში გაშვების შესახებ დაუყოვნებლივ აცნობოს სამინისტროს;
26. შპს „კასლეთი 1“-მა გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების სხვა პირზე გადაცემის შემთხვევაში გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გადაცემა განახორციელოს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსით“ დადგენილი წესით;
27. ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს შპს „კასლეთი 1“-ს;
28. ბრძანება ძალაში შევიდეს შპს „კასლეთი 1“-ს მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
29. გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემიდან 5 დღის ვადაში აღნიშნული გადაწყვეტილება განთავსდეს სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე და მესტიის მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი და წარმომადგენლობითი ორგანოების საინფორმაციო დაფაზე;
30. ეს ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი, მე-12 კმ. N6) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში.

გიორგი ხანიშვილი

მინისტრის მოვალეობის შემსრულებელი